

Nissebo – Dösjebro direkt, I5

16/12/2014

Nissebo – Dösjebro

ID	I5
Namn	Nissebo – Dösjebro direkt
Åker (ha)	1 040
Åker (%)	85
Bebyggt (ha)	40
Bebyggt (%)	3
Övrigt (ha)	140
Övrigt (%)	11
Total area (ha)	1 220
Vattendrag (m)	8 000
Vattendrag (m/ha)	7
Kulverterat (m)	4 600
Kulverterat (m/ha)	4
Markläckage N (ton/år)	35
Markläckage P (kg/år)	407
Infiltrationskänslig jord (ha)	
Infiltrationskänslig jord (%)	
Erosionsrisk	nej
Dagvattenutsläpp (antal)	0
Enskilda avlopp (antal byar)	0

Beskrivning

Välabäcken vid Dagstorpsmosse

Vattendraget ligger nere i en dalgång (gammalt sandtag?) Ganska naturfattigt. Bäckens ligger djupt. Ont om skyddsvegetation.

Naturvärden

Naturtyp, träd- och buskplantering ger fler biotoper.

Åtgärder;

Planteringar. Ev kan man öppna upp dräneringar (beroende på hur de ligger) i övre delen av loppet så att de mynnar i dalgången och skapar översilningsmarker.

Rekreativvärden

Ganska små med liten potential. Inga åtgärder i dagsläget.

Välabäcken från Allarpsvägen till Södervidinge bygata

Välabäcken sträcker genom ett öppet åkerlandskap med i stort sett ingen träd- buskvegetation. Mellan Allarpsvägen och 108:an är diket ganska djupt medan det nedströms 108:an ligger något ytligare. Inne i bebyggelsen meandrar bäcken fint i lummig miljö som dock är/känns privatiserad. Skydds-zoner finns.

Naturvärden

Naturtyp, mellan 108:an och byn torde finnas förutsättningar att skapa bättre meandringar. Träd- buskplanteringar ger fler biotoper.

Eventuell släntning så bäcken kan meandra naturligt. Kan kombineras med block/sten i vattendraget till förmån för fisk. Planteringar.

Rekreativvärden

Ganska små, med liten potential. Inga åtgärder planerade.

Välabäcken vid Allarp

Huvudfåran ca 850 m öppet, rätat dike. Bäckens ligger inte djupt utan rinner ganska ytligt mitt i markerna. Omgivande marker är fina betesmarker (dock gödselpåverkade) med ganska höga värden. En del pilar längs med vattendraget.

Naturvärden

Naturtyp. Ganska fina ängs-betesmarker med gott om ängsbräsma och enligt ägaren smörbollor på en lokal. Om gödselpåverkan försvinner ganska höga. Potential till god florumutveckling.

Om markerna gödslas försöka sluta med detta (markägarkontakt). Lätt avbaning av slänter (borde inte bli så mycket massor) så att bäcken kan meandra och ta bort stängsel utmed bäcken. Borttagande av stängsel längs med bäck. Ansluta till potentiella betesmarker norrut.

Rekreativvärden

Ganska små nu. Området är inte så lättillgängligt och saknar naturliga angreppspunkter. Dock är det ett fint område med en vacker landskapsbild.

Om man kan göra Allarps kvarn och kvarndammen mer tillgängligt för besökare får man en naturlig anslutning till markerna.

Inga åtgärder planerade.

Välabäcken vid Norrvidinge

Huvudfåran ca 580 m öppet, rätat dike. Två dammar finns. Bäckens ligger djupt (2-3 m under marknivå). Skydds-zoner finns längs stora delar av sträckningen men varierar i utbredning. Uppvuxen dunge finns och sannolikt har delar av området varit gammal betesmark. Enstaka mandelblommor och ängsbräsma. Längs bäcken ligger på sina ställen ganska markerade vallar av äldre rensmassor.

Naturvärden

Naturtyp. Skogsmiljöer. Äldre ängs-betesmarker. Fina grodmiljöer i dammarna.

Potential finns med kompletterande planteringar. Vid återinförande av bete kan man knyta samman området med de nedströms liggande betesmarkerna.

Om avsättning finns för massor eventuell avbaning (eller i alla fall avbaning av rensmassor) av slänter så att vattendraget kan synliggöras och meandra. Kompletterande planteringsinsatser. Markägarkontakt ang tillgänglighet. Betesdjur.

Rekreativvärden

Uppvuxet och lummigt ger en trivsamt miljö. Området är dock svårtillgängligt och nås endast till fots eftersom det är förbjudet för biltrafik på tillfartsvägen.

Potentialen är hyfsad om man kan komma överens med markägaren att vägen tillåts för besökare. Det finns potential att i framtiden skapa gångstråk längs med bäcken men det kan även innebära problem om man samtidigt vill ha ett återinfört bete. Hur kombinera detta på ett bra sätt?

Inga åtgärder är aktuella. Prata med markägare om tillåtelse till eventuell parkering och info om skogsmiljön.

Välåbäcken vid Nissebo

Huvudfåran ca 1000 m öppet, rätat dike. Biflöde ca 1250 m. Två dammar finns i anslutning till. En vid huvudfåran samt en vid biflödet längst upp i norr. Denna verkar vara förhållandevis nyanlagd. Bäcken ligger djupt (2-3 m under marknivå). Skydds zoner finns längs stora delar av sträckningen men varierar i utbredning och träd-/busktäckningsgrad (främst biflödet som saknar).

Naturvärden

Naturtyp. Träd och buskridåer främst vid dammen intill huvudfåran. Fina grodmiljöer i dammarna.

Högre potential med kompletterande planteringar. Företrädesvis längs biflödet.

Om avsättning finns för massor eventuell avbaning av slänter så att vattendraget kan meandra.

Kompletterande planteringsinsatser.

Rekreativvärden

Små. Svårtillgängligt samt ganska privat område.

Potentialen är liten. Dålig tillgänglighet. Dock finns potential att i framtiden skapa gångstråk längs med bäcken men det torde också innebära behov av andra åtgärder för att öka tillgängligheten såsom andra angreppsvägar för att minska intrång i privata sfärer.

Inga aktuella åtgärder.

I 5, Välåbäcken

Kommun: Kävlinge. Vattendrag: Välåbäcken. Läge: Omedelbart NO Dösjebro.

Befintliga värden: Mycket höga naturvärden. Potentiella värden: Mycket höga rekreativvärden

Skyddsstatus: Ligger inom område av riksintresse för naturvärden.

Vegetationstyp/er: Blandlövs skog, tallskog, rödekskog, björkhagar, gräsmark.

Områdesbeskrivning

Området utgörs av ett parti med omväxlande öppna och skogsbevuxna områden i Välåbäckens dalgång. I den västra delen, vid Folkets hus, finns en för faunan värdefull blandlövdunge bland annat bestående av ett parti gamla bokar och en enorm poppel. Den västra änden är också den enda sträcka där Välaån/bäcken ännu har kvar ett orört meandrande förlopp vilket ytterligare ökar dess naturvärde. Områdets östra del är mestadels täckt av artfattiga tallplanteringar medan mittpartiet domineras av björkhagar och öppna betesmarker. Området är tämligen flackt med undantag för själva åkanten som bitvis är brant. Vanliga arter längs ån är vass, rosendunört, och älgört. Utseendet i området kommer dock i stor utsträckning att förändras under de närmaste åren då den nya järnvägen mellan Malmö och Göteborg, den så kallade västkustbanan, skall dras genom området.

Friluftslivspotential

Områdets östra skogspartier är svårframkomliga på grund av tät undervegetation. Även blandlövdungen vid Folkets hus är förhållandevis tät och snårig och dessa partier erbjuder därför

inga större rekreationsvärden. Den mellersta delens björkhagar och betesmarker är däremot mera lättframkomliga och har ett högt potentiellt friluftsvärde. Hela området, med undantag för marken närmast Folkets hus, är dock för närvarande svårtillgängligt. Rekreationsvärdena hotas dessutom av den planerade järnvägsdragningen genom området.

Nödvändiga åtgärder för att bibehålla/öka natur- och rekreationsvärdena

För att områdets värden skall bibehållas efter Västkustbanans tillkomst är det viktigt att banverket förmås kompensera friluftsintraset genom att göra området söder om spåret strövvänligt och lättframkomligt, till exempel genom att anlägga stigar och spångar över ån.

Hot mot områdets natur/rekreationsvärden

Exploatering: Dragningen av västkustbanan genom området i omedelbar närhet till Välabäcken vars lopp på vissa sträckor, där en orörd meandrande fåra ännu finns kvar, måste ändras. Detta ingrepp kommer att ha en negativ inverkan på områdets natur- och rekreationsvärden som till fullo bör kompenseras för de intrång som järnvägsbyggandet medför.

I 5, Välabäcken

Kommun: Kävlinge. Vattendrag: Välabäcken. Läge: Ca 2 km OSO Dösjebro. Aktualitet (tidpunkt för senaste uppgifter): 1993

Befintliga värden: Mycket höga naturvärden och höga rekreationsvärden.

Skyddsstatus: Del av området föreslås som naturreservat i naturvårdsplanen för M-län från 1975. I naturvårdsplanen för Kävlinge kommun föreslås att hela området knyts till det angränsande naturreservatet Dagstorps mosse (område 5.3). Vegetationstyp/er: Gräsmark, lövskog, rikkärr.

Områdesbeskrivning

Ett område just väster om Dagstorps mosse med betesmarker, lövskog samt ett igenväxande rikkärr.

Behov av åtgärder

Rikkärret behöver röjas och hela området utom lövskogspartierna behöver betas kontinuerligt. Vidare bör gödsling undvikas.

Hot mot områdets natur/rekreationsvärden

Ohävd och uppodling: Igenväxning hotar floravärdena i rikkärtsdelen.

I 5, Dagstorps mosse

Kommun: Kävlinge. Vattendrag: Välabäcken. Läge: Ca 2,5 km OSO Dösjebro.

Befintliga värden: Särskilt höga naturvärden och höga rekreationsvärden.

Skyddsstatus: Området är sedan december 1992 avsatt som naturreservat och ligger inom område av riksintresse för naturvården. Vegetationstyp/er: Rikkärr.

Områdesbeskrivning

Detta område utgörs av ett litet extremrikkärr med synnerligen artrik och värdefull vegetation. Terrängen är flack och marken är fuktig eller blöt och på vissa partier mycket sumpig. Bland de många sällsynta växter som finns i området kan nämnas svarttåg och stor ögontröst som båda tillhör hotkategori 1 (=akut hotade arter) på den nationella röda listan samt en mängd andra sällsynta arter som majviva, kärrknipprot, axag och de sällsynta Salixarterna blek- sand- och rosmarinvide. Det floristiskt mest intressanta partiet av mossen avsattes som naturreservat i december 1992.

Tyvär delar mossen mitt itu av järnvägen och delar av området har under senare år periodvis varit obetade. När den nya västkustbanan är klar att tas i bruk, enligt planerna år 2000, kan det dock bli aktuellt att ta bort den gamla banvallen vilket skulle ha en positiv effekt på området. Det är dock viktigt att hänsyn tas till områdets synnerliga naturvärden vid ett eventuellt rivningsarbete. Bland annat bör tunga maskiner inte användas om inte marken är ordentligt tjälad då dessa kan orsaka svåra skador på både marken och floran i de sumpiga områdena.

Friluftslivspotential

Reservatsområdet ligger omkring två respektive tre km från Dösjebro och Kävlinge och är lätt tillgängligt för allmänheten via en markväg. Det finns även skyltar som informerar om vilka regler som gäller i reservatet. På grund av den höga fuktigheten, avsaknaden av stängselövergångar samt av att järnvägen går tvärs igenom reservatet och är ganska svår att korsa är dock framkomligheten begränsad i området som därför är mindre attraktivt att vistas i.

Nödvändiga åtgärder för att bibehålla/öka natur- och rekreationsvärdena

En skötselplan har upprättats för området i samband med reservatsbildningen och skötseln bör bedrivas i enlighet med denna. De viktigaste åtgärderna är att ingen gödsling sker och att området betas kontinuerligt med ett betestryck som hela tiden hålls på en för floran optimal nivå. Med anledning av områdets synnerligen värdefulla vegetation bör åtgärder som underlättar och ökar friluftslivsaktiviteter undvikas inom detta område. Möjligen kan det vara lämpligt att anlägga en del stängselövergångar på strategiska platser.

Hot mot områdets natur/rekreationsvärden

Inga direkta hot föreligger mot reservatet så länge skötselplanen åtföljs.

I 5, Välabäcken

Kommun: Kävlinge. Vattendrag: Välabäcken. Läge: Ca 3 km NV Kävlinge.

Befintliga värden: Höga naturvärden. Skyddsstatus: Ligger inom område av riksintresse för naturvärden.

Vegetationstyp/er: Gräsmark (friskäng, fuktäng). 56

Områdesbeskrivning

Området är beläget strax nordost om Dagstorps mosse och består av öppna betesmarker i anslutning till ett av Välabäckens biflöden. Marken i området är flack med omväxlande friska och fuktiga partier. Betet förefaller ha varit något för svagt på senare tid och fältskiktet är bitvis tämligen högvuxet. Vanliga arter är bland andra tuvtåtel, rödven, åkertistel och veketåg. Orkidén ängsnycklar är tidigare uppgivits från området.

Friluftslivspotential

Området är lätt tillgängligt från markvägar och framkomligheten är god. Dock är området i sig för litet som promenadområde och avskuret från andra närliggande naturområden av åkermark och det är därför för närvarande mindre attraktivt som friluftsområde.

Nödvändiga åtgärder för att bibehålla/öka natur- och rekreationsvärdena

Betet bör intensifieras och gödsling av marken bör undvikas.

Hot mot områdets natur/rekreationsvärden

Lågt betestryck: Igenväxning till följd av för svagt bete samt gödsling utgör ett visst hot mot områdets floravärden.

I 5, Välabäcken

Kommun: Kävlinge. Vattendrag: Välabäcken. Läge: Ca 3 km NV Kävlinge.

Befintliga värden: Höga naturvärden. Vegetationstyp/er: Gräsmark (friskäng, fuktäng), aspskog.

Områdesbeskrivning

Detta område ligger strax NO om det föregående och består av före detta betesmarker längs Välabäcken som nu börjat växa igen. Den västra delen avgränsas mot söder av en brant, cirka tre m hög slänt men i övrigt är området flackt. Marken varierar mellan friska och fuktiga förhållanden. Ett dike löper över området i nord-sydlig riktning och längs detta finns en gammal rostig taggtråd. Vegetationen är numera ohävdad och under igenväxning. Norr om ån finns en liten dunge med unga aspar och enstaka exemplar av vårtbjörk har börjat växa upp söder om ån. Fältskiktet är vildvuxet och drygt meterhögt. Dominerande arter är mjölkört, kvickrot, rödven, åkertistel samt, närmare ån, foderlost, gråbo och nässlor. Dragningen av västkustbanan kommer enligt planerna att passera över norra kanten av området.

Friluftslivspotential

Området nås i öster av en markväg men är för närvarande svårframkomligt. Då västkustbanan dessutom sannolikt kommer att dras över området är detta mindre väl lämpat som friluftsområde.

Nödvändiga åtgärder för att bibehålla/öka natur- och rekreationsvärdena

Fältskiktet i området behöver slås varefter betet snarast bör återinsättas.

Hot mot områdets natur/rekreationsvärden

Ohävd: Igenväxning till följd av det upphörda betet utgör ett akut hot mot den lågvuxna örtfloran i området.

I 5, Allarpsmälla

Kommun: Kävlinge. Vattendrag: Välabäcken. Läge: Ca 3,5 km NNV Kävlinge.

Befintliga värden: Mycket höga naturvärden och höga rekreationsvärden.

Skyddsstatus: EU-bidrag har sökts och NOLA-avtal har tidigare varit tecknat på betesmarken.

Vegetationstyp/er: Gräsmark (friskäng), damm, sumplövskog.

Områdesbeskrivning

Området består av Allarps mölla med omgivande sumplövskog samt Välabäckens dalgång uppströms möllan till kommungränsen. Både möllan och den tillhörande gamla kvarndammen som nyligen har restaurerats är av stort kulturhistoriskt intresse. Intill kvarndammen finns även en nyligen anlagd bevattningsdamm. Uppströms möllan upptas den tämligen flacka dalgången av friska betesmarker. Träd och buskar saknas på detta parti förutom en gles rad gamla, hamlade pilar och några mycket stora popplar längs bäcken. Fältskiktet är väl nedbetat och betet bedrivs ända ner i ån. Vanliga arter är bland andra vitklöver och maskrosor men även smörbollar har uppgivits från området.

Friluftslivspotential

Hembygdsföreningen arrangerar ibland visningar av kvarnen som är väl värda att besöka. För övrigt är dock området svårtillgängligt för allmänheten och något litet för att i sig erbjuda goda promenadmöjligheter.

Nödvändiga åtgärder för att bibehålla/öka natur- och rekreationsvärdena

Betet bör fortsätta i nuvarande omfattning och intensitet och gödsling bör undvikas. Detta är särskilt viktigt i områden med värdefull flora, till exempel smörbollor.